

ПРИМЉЕНО: 25. 04. 2018

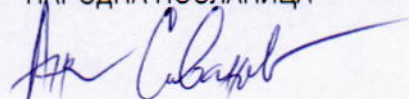
РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Посланичка група Доста је било
25.04.2018. године
Београд

Орг.јед.	Број	Прилог	Вредности
01	345-1065	/	18

ПРЕДСЕДНИКУ
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине, подносим ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О ЈАВНИМ МЕДИЈСКИМ СЕРВИСИМА ("Сл. гласник РС", 83/2014, 103/2015 и 108/2016) с предлогом да се сходно члану 167. Пословника Народне скупштине донесе по хитном поступку.

НАРОДНА ПОСЛАНИЦА

Др Ана Стевановић

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О ЈАВНИМ МЕДИЈСКИМ СЕРВИСИМА

Члан 1.

У Закону о јавним медијским сервисима ("Сл. гласник РС", 83/2014, 103/2015 и 108/2016) члан 4. мења се и гласи:

"Рад јавног медијског сервиса заснива се на следећим начелима:

- 1) истинито, објективно, професионално, непристрасно, потпуно и благовремено информисање;
- 2) независност уређивачке политике;
- 3) независност од извора финансирања;
- 4) забрана сваког облика цензуре и незаконитог економског и политичког утицаја на рад јавног медијског сервиса, редакције и новинара;
- 5) примена међународно признатих норми и принципа, а нарочито поштовање људских права и слобода и хуманих и демократских вредности;
- 6) поштовање професионалних стандарда и етичких новинарских кодекса."

Члан 2.

У члану 6. став 1. мења се и гласи:

"У свом деловању јавни медијски сервис приоритетно и без изузетка остварује јавни интерес, уважава захтеве јавности и за своје деловање одговара јавности."

Члан 3.

У члану 7. став 1., тачка 1. мења се и гласи:

"1) истинито, правоверно, благовремено, потпуно, непристрасно, етичко и професионално информисање грађана и омогућавање слободног формирања и изражавања мишљења слушалаца и гледалаца на територији Републике Србије, аутономне покрајине и локалне самоуправе;"

Тачка 8. мења се и гласи:

"8) бесплатно, једнако, непристрасно и објективно представљање политичких странака, коалиција и кандидата који имају потврђене изборне листе за републичке, покрајинске или локалне изборе, у време предизборне кампање уз забрану злоупотребе актуелних политичких

функција у информативним програмима; недозвољеном страначком активношћу сматраће се свако помињање политичких странака у оквиру конференција за медије коју организује Влада Републике Србије.”

Члан 4.

У члану 25. став 3. мења се и гласи:

“За генералног директора може бити именовано лице које има пребивалиште на територији Републике Србије и држављанин је Републике Србије, има високу стручну спрему и најмање 15 година релевантног искуства на руководећим позицијама у медијима, што подразумева позицију главног и одговорног уредника, директора медијске организације. Генерални директор не може бити лице које је претходно радно искуство остварило у таблоидним медијима, као нити лице које је током свог претходног пословног искуства у медијима прекршило Етички кодекс новинара Србије.”

Након става 3, додаје се став 4 и гласи:

“За генералног директора не може бити именовано лице које је члан политичке партије, нити лице које је у периоду краћем од пет година од дана именовања било члан политичке партије.”

Став 4. постаје став 5.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Образложење

I. Уставни основ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 51. Устава Републике Србије који истиче да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја као и у члану 97. став 1. тачка 10. Устава Републике Србије који прописује да је надлежност Републике Србије уређивање и обезбеђивање систем у области културе и заштите културних добара, спорта, јавног информисања и система јавних служби.

II. Разлози за доношење закона

Предлогом закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима додатно се оснажује улога јавног сервиса унутар медијске сфере. Предложене измене имају за циљ да поправе и допуне Закон о јавним медијским сервисима тако што се уносе начела потпуне независности јавних сервиса од сваке врсте и облика политичког и економског утицаја, поштовање етичких кодекса и професионалних начела у извештавању, као и одбрана независности уређивачке политике.

Значајна промена коју овај предлог закона доноси јесте забрана злоупотребе актуелних политичких функција у информативним програмима јавних сервиса. Претходних деценија долазило је до свакодневне, масовне злоупотребе актуелних политичких функција бројних политичких актера који су своје тренутне позиције користили како би били заступљени у информативним емисијама и другим програмима јавних сервиса. На тај начин, значајно се уназађује медијска култура и гуше се медијске слободе. Резултат јесте било неадекватно и непотпуно информисање грађана, чиме су јавни сервиси изгубили на кредибилитету. Предложеним изменама се подиже ниво медијске културе и пружа се значајан допринос медијским слободама у Србији, а самим тим долази и до унапређења и развоја хуманих и демократских вредности.

Такође, предложене измене и допуна Закона о јавним медијским сервисима допуњује додатне неопходне и преко потребне услове које мора да испуњава генерални директор јавног сервиса. Један од услова које овај предлог закона прописује јесте повећање броја година професионалног искуства у искључиво медијској сфери које генерални директор мора да поседује. Овом изменом значајно се унапређује поступак селекције релевантних кандидата који ће доћи на чело јавних сервиса, а који својим релеватним професионалним искуством у медијској сфери могу допринети побољшању пословања јавних сервиса.

Како би се предупредио политички утицај и притисак на медијске раднике запослене у јавним сервисима, овај предлог закона уводи одредбу према којој генерални директор јавног сервиса не може бити лице које је тренутно члан политичке партије, нити лице које је у периоду краћем од пет година од дана именовања био члан политичке партије. Имајући у виду да се јавни сервис и даље већински финансирају из буџета Републике Србије, те да то омогућава велики негативни политички утицај на извештавање, ова одредба би допринела превенцији оваквих непожељних ситуација које имају негативан утицај на медијску културу.

III. Објашњење основних правних института и појединачних решења

Чланом 1. Предлога закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима који одређује начела рада јавног медијског сервиса, допуњује се тачка 1 тако што се пред истинитог, непрострасног, потпуног и благовременог информисања додају и објективно и професионално.

У истом члану, у тачки 4, додају се речи економског и политичког у циљу јаснијег прецизирања забрањеног утицаја на рад јавног медијског сервиса, редакције и новинара.

У истом члану, у тачки 5, додаје испред демократских вредности додају се и хумане.

У истом члану, у тачки 6. прецизирано је на које се конкретно кодексе односи рад јавног медијског сервиса и то су етички новинарски кодекси.

Чланом 2. Предлога закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима у члану 6. допуњује се став 1. тако да се сад додају речи да се приоритетно и без изузетка остварује јавни интерес.

Чланом 3. Предлога закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима, мења се члан 7. став 1, тачка 1. тако што се додатно одређује професионално информисање грађана уводећи термине - правоверно и етичко.

У истом члану, тачка 8 се мења тако да се сад уведе термини непристрасног и објективног представљања политичких странака. Исти члан допуњује се забраном злоупотребе актуелних политичких функција у информативним програмима.

Чланом 4. Предлога закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима мења се члан 25. став 3 и додаје се одредба да је генералном директору потребно најмање 15 година релевантног искуства на руководећим позицијама у медијима.

У истом члану, након става 3. додаје се став 4. који одређује да за генералног директора не може бити именовано лице које је члан политичке партије, нити лице које је у периоду краћем од пет година од дана именовања било члан политичке партије.

У истом члану, став 4 постаје члан 5.

Чланом 5. Предлога закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима дефинише се ступање на снагу овог Закона.

IV. Финансијска средства потребна за примену закона

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. Анализа ефеката закона

Усвајањем предложених измена и допуна Закона о јавним медијским сервисима значајно се професионализује пословање јавног сервиса тако што ће бити засновани на професионалним, хуманим и етичким начелима. Увођењем професионалних етичких стандарда приликом извештавања, јавни сервис испуњава своју основну функцију, а то је истинито, објективно и правоверно информисање грађана. На овај начин долази до умањења политичких и економских утицаја на медије, чиме се стварају предуслови за развој медијске културе, критичког мишљења и стварају се предуслови за примену демократских вредности унутар нашег друштва.

Доношење овог закона спречава даље штетне последице неадекватног, неистинитог и пристрасног извештавања јавног сервиса чиме се уназађује комплетан медијски систем у земљи, као и комплетна медијска култура. Овај предлог закона има за циљ да ову ситуацију спречи и заустави.

VI. Разлози за доношење закона по хитном поступку

Доношење закона по хитном поступку предлаже се ради избегавања даљих штетних последица по медијско стање у земљи које уназађују демократске вредности у земљи, као и да би се спречило даље злоупотребљавање јавних сервиса због недозвољених економских и политичких утицаја на медије и медијске посленике.

VII. Преглед одредаба које се мењају, односно допуњују

Члан 4

Рад јавног медијског сервиса заснива се на следећим начелима:

- 1) истинито, ОБЈЕКТИВНО, ПРОФЕСИОНАЛНО, непристрасно, потпуно и благовремено информисање;
- 2) независност уређивачке политике;
- 3) независност од извора финансирања;
- 4) забрана сваког облика цензуре и незаконитог ЕКОНОМСКОГ И ПОЛИТИЧКОГ утицаја на рад јавног медијског сервиса, редакције и новинара;
- 5) примена међународно признатих норми и принципа, а нарочито поштовање људских права и слобода и ХУМАНИХ И демократских вредности;
- 6) поштовање професионалних стандарда и ЕТИЧКИХ НОВИНАРСКИХ кодекса.

Члан 6

У свом деловању јавни медијски сервис ПРИОРИТЕТНО И БЕЗ ИЗУЗЕТАКА остварује јавни интерес, уважава захтеве јавности и за своје деловање одговара јавности.

Одговорност јавног медијског сервиса према јавности као и утицај јавности на његово деловање остварује се посебно:

- јавношћу поступка именована органа јавног медијског сервиса;

- учешћем јавности у унапређивању радијског и телевизијског програма;
- обавезом јавног медијског сервиса да правовремено и истинито обавештава јавност о обављању своје делатности, о условима и начину пружања својих услуга и о другим питањима која се тичу обављања делатности за које је основан;
- објављивањем плана рада, финансијског плана и извештаја о раду и пословању;
- подношењем извештаја о раду и пословању јавног медијског сервиса Народној скупштини и Савету Регулатора;
- благовременим испуњавањем обавеза прописаним законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја.

Члан 7

Јавни интерес, у складу са законом којим се уређује област јавног информисања, који јавни медијски сервис остварује кроз своје програмске садржаје, је:

- 1) истинито, ПРАВОВЕРНО, благовремено, потпуно, непристрасно, ЕТИЧКО и професионално информисање грађана и омогућавање слободног формирања и изражавања мишљења слушалаца и гледалаца на територији Републике Србије, аутономне покрајине и локалне самоуправе;
- 2) поштовање и представљање основних људских права и слобода, демократских вредности и институција и унапређивање културе јавног дијалога;
- 3) поштовање приватности, достојанства, угледа, части и других основних права и слобода човека;
- 4) поштовање и подстицање плурализма политичких, верских и других идеја и омогућавање јавности да буде упозната са тим идејама, не служећи интересима појединих политичких странака и верских заједница, као ни било ком другом појединачном политичком, економском, верском и сличном становишту или интересу;
- 5) задовољавање потреба у информисању свих делова друштва без дискриминације, водећи рачуна нарочито о друштвено осетљивим групама као што су деца, омладина и стари, мањинске групе, особе са инвалидитетом, социјално и здравствено угрожени и др.;
- 6) задовољавање потреба грађана за програмским садржајима који обезбеђују очување и изражавање културног идентитета како српског народа тако и националних мањина, водећи рачуна да националне мањине прате одређене програмске целине и на свом матерњем језику и писму;
- 7) непристрасно обрађивање политичких, историјских, привредних, социјалних, здравствених,

културних, образовних, научних, еколошких и других питања, омогућавајући равноправно сучељавање различитих становишта;

8) бесплатно, једнако, НЕПРИСТРАСНО И ОБЈЕКТИВНО представљање политичких странака, коалиција и кандидата који имају потврђене изборне листе за републичке, покрајинске или локалне изборе, у време предизборне кампање УЗ ЗАБРАНУ ЗЛОУПОТРЕБЕ АКТУЕЛНИХ ПОЛИТИЧКИХ ФУНКЦИЈА У ИНФОРМАТИВНИМ ПРОГРАМИМА; НЕДОЗВОЉЕНОМ СТРАНАЧКОМ АКТИВНОШЋУ СМАТРАЋЕ СЕ СВАКО ПОМИЊАЊЕ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА У ОКВИРУ КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА МЕДИЈЕ КОЈУ ОРГАНИЗУЈЕ ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ;

9) афирмисање националних културних вредности српског народа и националних мањина који живе у Републици Србији, као и зближавања и прожимања њихових култура;

10) развој медијске писмености становништва;

11) производња домаћег документарног и играног програма;

12) благовремено обавештавање о актуелним збивањима у свету и о научним, културним и осталим цивилизацијским достигнућима;

13) унапређивање општег образовања, здравственог образовања и образовања у вези са заштитом животне средине;

14) развијање културе и уметничког стваралаштва;

15) неговање хуманих, моралних, уметничких и креативних вредности;

16) задовољавање забавних, рекреативних, спортских и других потреба грађана;

17) информисање наших грађана у иностранству, као и припадника српског народ који живи ван територије Републике Србије;

18) представљање културног наслеђа и уметничког стваралаштва у земљи и иностранству;

19) информисање иностране јавности о догађајима и појавама у Републици Србији.

Члан 25

За генералног директора може бити именовано лице из реда угледних стручњака из области које су од значаја за обављање послова установе јавног медијског сервиса.

За генералног директора не може бити именовано лице које не може бити члан Управног одбора, изузев запослених код пружалаца медијских услуга.

За генералног директора може бити именовано лице које има пребивалиште на територији Републике Србије и држављанин је Републике Србије, има високу стручну спрему и ~~10 година~~ ~~искуства на руководећим пословима~~ НАЈМАЊЕ 15 ГОДИНА РЕЛЕВАНТНОГ ИСКУСТВА НА РУКОВОДЕЋИМ ПОЗИЦИЈАМА У МЕДИЈИМА, ШТО ПОДРАЗУМЕВА ПОЗИЦИЈУ ГЛАВНОГ И

ОДГОВОРНОГ УРЕДНИКА, ДИРЕКТОРА МЕДИЈСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ. ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР НЕ МОЖЕ БИТИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПРЕТХОДНО РАДНО ИСКУСТВО ОСТВАРИЛО У ТАБЛОИДНИМ МЕДИЈИМА, КАО НИТИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ТОКОМ СВОГ ПРЕТХОДНОГ ПОСЛОВНОГ ИСКУСТВА У МЕДИЈИМА ПРЕКРШИЛО ЕТИЧКИ КОДЕКС НОВИНАРА СРБИЈЕ.

ЗА ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА НЕ МОЖЕ БИТИ ИМЕНОВАНО ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ЧЛАН ПОЛИТИЧКЕ ПАРТИЈЕ, НИТИ ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ У ПЕРИОДУ КРАЋЕМ ОД ПЕТ ГОДИНА ОД ДАНА ИМЕНОВАЊА БИЛО ЧЛАН ПОЛИТИЧКЕ ПАРТИЈЕ.

Кандидати за генералног директора приликом конкурсања дужни су да поред доказа о испуњавању услова доставе програм рада и управљања установом јавног медијског сервиса за предстојећи период.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Др Ана Стевановић.

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима.

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

- а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа**
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума**
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума**
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума**
- д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију**

Не.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

- а) Навођење одредби примарних извора права Еевропске уније и оцене усклађености са њима**
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима**

- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

Не.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права.

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Предлога закона о изменама и допуни Закона о јавним медијским сервисима.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

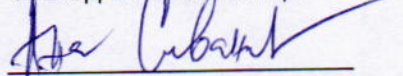
8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 25.04.2018. године

НАРОДНА ПОСЛАНИЦА

Др Ана Стевановић